

OUTSOURCING ZA NEZNALICE – PITANJA I ODGOVORI

Što je outsourcing?	<i>Outsourcing</i> je engleska riječ za izdvajanje poslova i zaposlenika koji ne predstavljaju temeljnu djelatnost poslovnih subjekata te, nakon toga, plaćanje vanjskim pružateljima usluga za obavljanje poslova koji su predmet izdvajanja.
Što se događa sa zaposlenima na netemeljnim (pomoćnim) poslovima koji se outsourcingaju?	Zaposlene, ukoliko je tako prethodno dogovoreno, preuzima jedna ili više privatnih tvrtki s kojima se sklapa ugovor (u pravilu na određeno vrijeme) o pružanju usluga. Često se pomoćni poslovi „razbijaju“ na više ugovaratelja usluga, koji se njima bave kao temeljnom djelatnošću, a jednako tako se i pojedini segmenti predmeta nabave ustupaju podugovaračima. Pri tome se <i>outsourciranim</i> radnicima „garantira“ sigurnost zaposlenja na godinu, dvije, kao i visina plaće i materijalnih prava, kako bi se ovaj proces prikazao humanim i socijalno odgovornim rješenjem, iako novi poslodavac njihovim radom može raspolagati na način da u okviru iste plaće traži obavljanje većeg opsega poslova ili ih angažirati na poslovima koje obavlja za druge naručitelje usluga.
Zašto se izdvajaju poslovi i zaposlenici za koje se onda plaća u obliku usluge, a ne rada?	Zato jer se poslodavci rješavaju dijela zaposlenih, koji više ne participiraju u raspodjeli sredstava za plaće te su tako osuđeni na cijenu rada namijenjenu radnicima koji rade na najslabije plaćenim poslovima, neovisno o finansijskim i materijalnim mogućnostima poslodavca koji ih nakon <i>outsourcinga</i> angažira kao izvršitelje usluga.
Koji je interes poslodavaca i pružatelja usluga koje su outsourcingane?	Interes je obostran i nije uvijek sasvim legalan. <i>Outsourcingom</i> se stvaraju poslovne „prilike“ kojima se pružateljima usluga otvara „tržište“ na koje dosad nisu imali pristup, a u zamjenu traži da <i>outsourcirane</i> poslove obavljaju za jednaku ili manju cijenu od troška koji je poslodavac imao dok su pomoćne poslove obavljali njegovi zaposlenici, odnosno omogućava se da ih novi poslodavac angažira i na drugim poslovima. Česti scenarij je i smanjenje plaća <i>outsourciranim</i> radnicima u zamjenu za nastavak rada. <i>Outsourcing</i> otvara „vrata“ i nezakonitoj raspodjeli profita između bivšeg i novog poslodavca, koji predstavlja razliku između manje cijene rada <i>outsourciranih</i> radnika i cijene usluge koja se plaća novom poslodavcu, odnosno ekstra profita koji novi poslodavac ostvaruje njihovim angažiranjem na poslovima za druge poslovne subjekte.
Jesu li usluge koje privatne tvrtke pružaju kvalitetnije?	To je teško utvrditi, iako su često i skuplje od troška koji je poslodavac imao za radnike prije nego što ih je <i>outsourcira</i> o. Poslodavac koji je tako sebi i drugima omogućio dodatnu zaradu teško će priznati mane <i>outsourcinga</i> , posebice ako usluge pružaju stranački donatori ili tvrtke u vlasništvu istaknutih članova stranke ili s njima povezanim osobama.
Kakva je sudbina outsourcinganih radnika?	Trebali bi biti sretni jer nisu ostali bez posla, čak i kad su im plaće kod novog poslodavca manje ili za istu plaću rade više. Dio njih ostaje bez posla nakon što prođe period u kojem im se garantira sigurnost zaposlenja ili nakon što ih se premjesti na poslove koje njihov novi poslodavac obavlja za druge naručitelje usluga. Kod malih privatnih poslodavaca sindikalno organiziranje nije popularno, a na radnike koji su članovi sindikata gleda se kao na potencijalno problematične i za poslodavca opasne zaposlenike.